

8.10.2008

EM

Sverigefinländarnas delegation
c/o Sverigefinska skolan i Upplands Väsby
Hovslagaregatan 25
194 31 UPPLANDS VÄSBY
esko.melakari@zeta.telenordia.se
www.sverigefinne.nu

Till

Integrations- och jämställdhetsdepartementet
Statsrådet Nyamko Sabuni

Precisering av Delegationens alternativ 2 i remissvaret till Bertil Bengtssons departementspromemoria Ds 2008:26

1) Paavo Vallius fick i januari 2004 ett i uppdrag som särskild utredare att analysera om det finns förutsättningar för att utvidga lagstiftningen om en eventuell utvidgning av förvaltningsområde för finska från nuvarande fem kommuner i Norrbotten till Stockholms- och Mälardalsregionen och för sydsamiskan till ett antal kommuner i Södra Norrland. Paavo Vallius föreslog i betänkandet "Rätten till mitt språk SOU 2005:40" utvidgandet av förvaltningsområdet för finska i enlighet med direktivet dvs. fyra län i Mälardalen med ca hälften av alla sverigefinnar. Förutom utvidgandet av förvaltningsområden föreslog Vallius också införande av en rikstäckande minoritetslag.

2) Den sittande regeringen ville få fram ett alternativ till Vallius förslag - vilket ansågs vara för kostsam dvs. 75,5 milj. kr.

Bertil Bengtsson fick i juli 2007 i uppdrag att utreda "frågan om alternativ till språkliga förvaltningsområden."

I sitt betänkande konstaterade Bengtsson på flera ställen att Vallius utredning skulle ge starkare rättigheter till sverigefinnarna och stämma bättre överens med Sveriges åtaganden i Europarådets konventioner men skulle bli dyrare. Han konstaterade i sin departementspromemoria Ds 2008:26 bl.a. följande:

- "De båda betänkandena av 2005 och 2006 har tillkommit under medverkan av **åtskilliga experter** på olika områden och **bygger på ingående undersökningar** av nuvarande förhållandena".

och att;

- "I promemorian betonas slutligen att om alternativet skulle genomföras, bör det bara ses som ett steg på vägen mot **en mera tillfredsställande ordning, som bättre stämmer överens med Europarådets inställning och målet för svensk minoritetspolitik**. Närmast skulle det då bli frågan om en betydande utvidgning av förvaltningsområdena för både finska och samiska språken."

Bertil Bengtsson i sin departementspromemoria en riksomfattande lag i stället för utvidgandet av förvaltningsområdet för finska och sydsamiskan. Därtill föreslog han att kommuner som så önskar skulle kunna ansluta sig till det av idag fem kommuner omfattade förvaltningsområdet i Norrbotten (vilket enligt förslaget skulle finnas kvar).

3) Sverigefinländarnas delegation vill efter remissomgången i vilken drygt 20 kommuner i Mälardalen såg positivt på utvidgandet av förvaltningsområdet för finska föreslå departementet följande:

- Förvaltningsområdet för finska utvidgas i första hand till de kommuner i Mälardalen inkl. Stockholms kommun som i sina remissvar varit positiva till utvidgningen och visat sig vara beredda att inkluderas i förvaltningsområdet.
- Kommuner som så önskar skulle i enlighet med Bengtssons departementspromemoria i efterhand kunna anmäla sitt intresse att ingå i förvaltningsområdet.
- Regeringens proposition skulle i enlighet med Bengtssons departementspromemoria innehålla ett förslag om en riksomfattande minoritetslag till skydd för de icke territoriella nationella minoriteterna (judar och romer) samt för sverigefinnar, samer och tornedalingar bosatta i kommuner utanför det utvidgade förvaltningsområdet.
- Budgeten för reformen skulle följa förslaget i Bengtssons promemoria dvs. knappt 40 milj. kr.

Genom förslaget skulle uppskattningsvis ca. 40% av sverigefinnar komma att omfattas av förvaltningsområdet. Därtill skulle förslaget harmoniera med Europarådets initiativ och kritik mot den nuvarande ordningen. Därtill skulle aktiva "sverigefinska" kommuner så småningom av fri vilja kunna ansluta sig till förvaltningsområdet.

Tills sist skulle alla sverigefinnar komma att omfattas en minoritetslag som skulle garantera dem de grundläggande minoritetspolitiska rättigheterna fast på en lägre nivå.

4) Om regeringen inte i någon form skulle anta Delegationens kompromiss och därmed negligera Europarådets initiativ samt Europarådets återkommande kritik i frågan skulle detta innebära ett svårt bakslag för sverigefinnarna och målen för den svenska minoritetspolitiken dvs. "att ge skydd för de nationella minoriteterna och stärka deras möjlighet till inflytande, samt stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande" (Regeringens faktablad Ju 03.10).

Markku Peura
ordförande

Leena Huss
presidiemedlem

Esko Melakari
delegationssekreterare